

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

24/1267-6

28. april 2025

Vedtak om grensejustering mellom Nærøysund kommune i Trøndelag fylke og Bindal kommune i Nordland fylke

Vi viser til brev fra Statsforvalteren i Trøndelag 3. mars 2025 med oversendelse av sak om grensejustering mellom Nærøysund kommune i Trøndelag fylke og Bindal kommune i Nordland fylke.

Vedtak

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) vedtar at kommunegrensen mellom kommunene Nærøysund kommune i Trøndelag fylke og Bindal kommune i Nordland fylke blir justert.

Det innebærer at området Valen/Bogen i Nærøysund kommune overføres fra Nærøysund kommune i Trøndelag til Bindal kommune i Nordland i tråd med Kartverkets forslag til ny kommune- og fylkesgrense.

Den nye kommune- og fylkesgrensen trer i kraft fra 1. januar 2027.

Hjemmel for vedtaket er § 6 i lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingsloven) og delegeringsvedtak 30. august 2019 nr. 1096.

Vedtaket kan ikke påklages

Et vedtak om grenseendring er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, jf. Ot.prp. nr. 41 (2000–2001) punkt 5.1. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Lise Wilhelmsen
22 24 71 99

Bakgrunn

Statsforvalteren i Trøndelag mottok 25. september 2023 en søknad om utredning av grensejustering fra Marianne Gutvik-Valen på vegne av beboerne i Valen/Bogen-området i Nærøysund kommune i Trøndelag. Søknaden er signert av ni personer. Utgangspunktet for initiativet er at innbyggerne ønsker seg til Bindal kommune i Nordland fylke. Det aktuelle området består av boliger og fritidsboliger, og det er oppgitt at det bor totalt 14 personer i området som ønskes grensejustert.

Begge kommunene var positive til å utrede saken. Bindal kommune foreslo i sitt vedtak om utredning at statsforvalteren burde inkludere et utvidet område i utredningen, strekningen fra Bogen til Skotnes/Hiller. Statsforvalteren i Trøndelag har på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet utredet grensejustering for Valen/Bogen-området. Statsforvalteren fikk også i oppdrag å utrede grensejustering av det utvidede området fra Bogen til Skotnes/Hiller.

Søknaden

Initiativtakerne viser til at de er mest knyttet til Bindal kommune i bruk av kommunale tjenester, fritidsaktiviteter, kommunikasjonsmessig og sosialt. De viser videre til at Nærøysund kommune ikke ønsker å dekke barnehage- og SFO-plasser i Bindal kommune, som kommunen tidligere har gjort. Reiseveien til barnehage og skole i Nærøysund kommune er lenger enn til tilbudet i Bindal kommune. Ifølge søknaden ønsker Bindal kommune at barnehage- og SFO-plassene betales av Nærøysund kommune, og initiativtakerne mener det er vanskelig å måtte forholde seg til to kommuner.

Videre påpeker initiativtakerne at fylkesgrensen ble satt da kommunikasjonen skjedde langs sjøen, men at det i dag er både vei og bro i området, og at det derfor er naturlig at grensen blir justert. De oppsummerer initiativet med at en grensejustering vil gjøre tilhørigheten til lokalsamfunnet enklere, billigere og mer praktisk.

Statsforvalterens utredning

Statsforvalteren vurderer at det ikke er grunnlag for å gå videre med forslaget fra Bindal kommune om en utredning av grensejustering for strekningen fra Bogen til Skotnes/Hiller. Dette henger sammen med et brev til statsforvalteren 10. september 2024 fra Arne Bakken på vegne av innbyggere i området Bogen-Skotnes-Hiller. I brevet går det fram at innbyggerne i dette området ikke ønsker en grensejustering til Bindal kommune. De ønsker fortsatt å være en del av Nærøysund kommune og Trøndelag fylke. Innbyggerne skriver i brevet at de har en sterk identitet og tilhørighet til Nærøysund kommune, og at de benytter seg av privat og offentlig tjenestetilbud i Nærøysund. Brevet er signert av ti personer. Formannskapet i Nærøysund kommune anser dette brevet som innbyggernes uttalelse, og har vedtak fra formannskapsmøte 14. november 2024 om at behov for innbyggerhøring i saken utover dette ikke er nødvendig. Statsforvalteren vurderer at det ikke er behov for innbyggerhøring i dette området. Statsforvalterens utredning tar derfor kun for seg området i innbyggerinitiativet (Valen/Bogen).

Statsforvalteren har innhentet informasjon fra kommunene og uttalelse fra Kartverket. Statsforvalteren i Trøndelag sammenfattet informasjonen fra kommunene og Kartverket og sendte dette på høring 23. desember 2024 til kommunene, Trøndelag og Nordland fylkeskommuner og Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren ba om tilbakemeldinger i saken, og informerte samtidig om inndelingslovens regler om innbyggerhøring. Statsforvalteren i Nordland og Nordland fylkeskommune har ikke uttalt seg i saken.

Nærøysund kommune opplyser at kommunale tjenester som ytes til området per i dag er innhenting av slam og renovasjon. Nærøysund kommune har videre avtale med Bindal kommune om levering av drikkevann i området. Ifølge Nærøysund kommune er det per i dag ingen vedtak om helsetjenester i området. Bindal kommune uttaler at ved behov for hjemmehjelp eller hjemmetjeneste vil det være uproblematisk for kommunen å dekke dette.

Bindal kommune har to grunnskoler på hhv. Terråk og Bindalseidet og tre barnehager på hhv. Kjella, Terråk og Bindalseidet. Det er per i dag tre grunnskoleelever i området. Disse går på privatskole på Bindalseidet (ca. 2 mil fra området). Ifølge Bindal kommune er det Bindal kommune som betaler utgiftene for skyss av grunnskoleelever, foreldrene betaler selv skyss mellom hjem og SFO. Det er ett barnehagebarn i området som i dag går i barnehage på Kjella. Bindal kommune opplyser om at de har kapaistet til å ta imot ett barn til i samme barnehagekrets.

Det fremgår av statsforvalterens utredning at det er få kommunikasjonsforbindelser i området, og at det stort sett benyttes privatbil til transport.

Det er ikke gjennomført en innbyggerhøring i saken. Det er opplyst at det bor totalt 14 personer i området, og at innbyggerinitiativet er sendt inn på vegne av disse. Ni personer har signert initiativet.

Kartverkets uttalelse

I innbyggernes søknad om grensejustering var det to forslag til ny grense. Begge forslagene omfattet deling av eiendommen gnr. 90 bnr. 1. Kartverket har i sin uttalelse laget et forslag til ny kommunegrense som følger eiendomsgrensene mellom matrikkelenhetene 90/1 og 90/4 og 90/5 fremfor å gå tvers over eiendom 90/1.

Bilde: Kartverkets forslag til ny grense. Blå linje er eksisterende kommunegrense, rød linje er Kartverkets forslag til ny kommunegrense.

Kartverket understreker at det er knyttet usikkerhet til det nøyaktige forløpet av eiendomsgrensene, og vurderer at det må legges inn tiltrekkelig med tid til å få avklart det aktuelle grenseforløpet med oppmålingsforretning før et eventuelt vedtak om grensejustering iverksettes.

Kommunenes uttalelser

Statsforvalteren ba i brev til kommunene 29. januar 2025 om kommunenes endelige uttalelser i saken. Kartverkets vurderinger og forslag til ny grense var inkludert i brevet.

Kommunestyret i Nærøysund kommune fattet følgende vedtak 20. februar 2025:
«Nærøysund kommunestyre anbefaler at det foretas en grensejustering hvor området Valen/Bogen, jf. brev datert 29.01.25 fra Statsforvalteren, overføres fra Nærøysund kommune til Bindal kommune. Grensen fastsettes slik at eiendommer ikke blir delt mellom kommuner og fylker, jf. Kartverket og Nærøysund kommune sine tilbakemeldinger.»

Kommunestyret i Bindal kommune fattet følgende vedtak 20. februar 2025:
«Bindal kommunestyre støtter opp om forslaget til grensejustering som framkommer i brev fra Statsforvalteren i Trøndelag av 29.01.25.»

Uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune har i brev til statsforvalteren 17. januar 2025 gitt sin uttalelse i saken. Fylkeskommunen vektlegger at søknaden har kommet på initiativ fra de berørte innbyggerne, og har ingen merknader til den foreslåtte grensejusteringen.

Statsforvalterens tilråkning

Statsforvalteren viser til at innbyggerne bak initiativet og begge kommunene er positive til en grensejustering, og skriver i sin endelige vurdering: *«Statsforvalteren vil på bakgrunn av den informasjon som har fremkommet, i tillegg til at alle parter er positive, anbefale å foreta grensejustering mellom Nærøysund og Bindal kommuner. I så fall vil det være formålstjenlig at det blir gjort nødvendige undersøkelser og oppmålinger for å sikre at eiendomsgrensene blir riktig, som beskrevet i anbefalingen fra Kartverket. Statsforvalteren har derfor ikke foreslått et nærmere tidspunkt for iverksettelse.»*

Rettslig utgangspunkt

Fastsetting og endring av kommune- og fylkesgrenser reguleres av inndelingsloven. En grensejustering innebærer at et område blir flyttet fra en kommune til en annen, eller fra et fylke til et annet, jf. inndelingsloven § 3 tredje ledd. Det følger av inndelingsloven § 8 at blant andre innbyggere i kommunene saken gjelder, kan søke om at det settes i gang utredning av grensejustering. Kongen har myndighet til å fatte vedtak om grensejustering som berører fylkesgrenser når justeringen omfatter mindre enn en hel kommune, jf. § 6. Denne myndigheten er delegert til Kommunal- og distriktsdepartementet.

Inndelingsloven § 6 inneholder ingen nærmere kriterier eller vilkår for departementets vurdering av om en grensejustering skal gjennomføres eller ikke. Inndelingslovens formålsbestemmelse i § 1 formidler imidlertid noen sentrale verdier og hensyn som kan ha betydning for hvilke vurderinger som kan inngå i en sak om grensejustering. Bestemmelsen sier at formålet med loven er å legge til rette for *«ei kommune- og fylkesinndeling som innafor ramma av det nasjonale fellesskap kan sikre eit funksjonsdyktig lokalt folkestyre og ei effektiv lokalforvaltning. Endringar i kommune- og fylkesinndelinga bør medverke til å skape formålstenlege einingar som kan gi innbyggjarane og næringslivet tilfredstillande tenester og forvaltning»*. Videre framgår det at loven skal *"byggje på prinsippet om lokal medverknad og initiativrett til grenseendringar"*. Departementet har rom for et vidt skjønn i vurderingen av om grensene skal endres eller ikke. Departementet bygger sin avgjørelse på en helhetlig vurdering av alle relevante momenter.

Departementets vurdering

Grensejusteringer bør først og fremst være et redskap for å tilpasse kommunegrenser til eksisterende samhandlingsmønstre og innbyggernes bruk av kommunale tjenester. Grensejusteringer bør innebære reelle forenklinger og forbedringer i hverdagen til innbyggerne.

Det er ikke gjennomført en innbyggerhøring i saken. Det er opplyst at det bor totalt 14 personer i området, og at innbyggerinitiativet er sendt inn på vegne av disse. Ni personer har

signert initiativet. Statsforvalteren har videre påpekt at saken har fått mye oppmerksomhet i lokale medier, og at innbyggere som er både direkte og indirekte berørt har hatt gode muligheter for å gi sine innspill i saken. KDD legger derfor til grunn at de berørte innbyggerne i området støtter forslaget om grensejustering, og vektlegger i vurderingen at grensejusteringen har støtte blant innbyggerne i området.

Et sentralt vurderingskriterium er videre om og i hvor stor grad innbyggerne i det aktuelle området bruker kommunale tjenester i nabokommunen. I denne saken fremgår det at innbyggerne i Valen/Bogen-området benytter seg av både barnehage og privatskole i Bindal kommune. Det er ifølge initiaivtakerne vanskelig å forholde seg til to kommuner, da det er uklarheter om betaling av barnehageplasser og bruk av SFO. Videre er det kortere avstand til barnehage- og skoletilbudet i Bindal kommune enn til tilsvarende tjenester i Nærøysund kommune. Innbyggerne skriver videre at de benytter seg av tilbud, tjenester og handel i Bindal kommune, og KDD mener det fremgår av saken at innbyggerne har en tett tilknytning og tilhørighet til Bindal kommune gjennom både bruk av kommunale tjenester og i sitt dagligliv. Det fremstår for KDD som at en grensejustering i dette tilfellet vil innebære reelle forenklinger i innbyggernes hverdag.

Et viktig moment i vurderingen er innbyggernes mulighet til å utøve sine demokratiske rettigheter overfor de tjenestene de faktisk benytter seg av. Departementet mener at innbyggernes mulighet for dette vil styrkes ved en grensejustering ettersom de benytter seg av tjenester i nabokommunen i dag.

Departementet viser videre til at begge kommunene er positive til en grensejustering, og vektlegger dette i vurderingen. Bindal kommune har uttalt at de har kapasitet i sine kommunale tjenester til å ta imot innbyggerne. Begge kommunene har i sine endelige uttalelser vist til Kartverkets forslag til grense. Det er også denne grensen statsforvalteren tilrår.

KDD tilrår etter en helhetlig vurdering at grensejustering mellom Nærøysund og Bindal kommuner gjennomføres i tråd med Kartverkets forslag til grense.

Konsekvenser av vedtak

Kartverket påpeker i sin vurdering at formuleringene i et eventuelt vedtak bør gi rom for at kommunene kan avklare det endelige grenseforløpet i samråd med Kartverket.

Departementet ber om at Kartverket avklarar det endelige tekniske grenseforløpet i samråd med kommunene, slik at administrative grenser og eiendomsgrenser sammenfaller.

Ved grensejustering skal det gjennomføres et økonomisk oppgjør mellom kommunene, med mindre kommunene finner det unødvendig, jf. inndelingsloven § 18 og øvrige regler i lovens kap. V.

Dette vedtaket går i kopi til Trøndelag og Nordland fylkeskommuner, Skatteetaten, Kartverket, Statistisk sentralbyrå, samt til Justis- og beredskapsdepartementet og Barne- og

familiedepartementet for oppfølging og informasjon til etater det angår (f.eks. Politidirektoratet og bispedømme). Vedtaket kunngjøres i Norsk Lovtidend.

Departementet ber Statsforvalteren i Trøndelag om å informere initiativtakerne om vedtaket.

Med hilsen

Mari Jacobsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Lise Wilhelmsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Barne- og familiedepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Kartverket
Nordland fylkeskommune
Skatteetaten
Statistisk sentralbyrå
Statsforvalteren i Nordland
Trøndelag fylkeskommune

Adresseliste

Bindal kommune	Rådhuset	7980	TERRÅK
Nærøysund kommune	Postboks 133, Sentrum	7901	RØRVIK
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER